

40.e Orofasiyal Ağrılar

Yasemin EREN¹
Ceyla İRKEÇ²

GİRİŞ

Fasiyal ağrı ICHD-3 'de (Uluslararası Baş ağrısı Sınıflandırması) "orbitomeatal çizginin altında, kulak kepçelerinin önünde ve boynun yukarısındaki ağrı" olarak tanımlanmıştır. Prevalansı yaklaşık %1.9 'dur. Kadınlar daha sık etkilenir. Kadın:erkek oranı 2:1dir.Tanımlanan diğer predispozan faktörler; sigara, psikolojik faktörler, düşük sosyoekonomik düzey ve diğer kronik ağrı durumlarının varlığıdır.

ICHD-3'de kranium, boyun, gözler, kulaklar, burun, sinüs, dişler ve diğer fasiyal ve kranial yapıların ağrıları, sekonder baş ağrıları grubunda değerlendirilmiştir. Primer baş ağrıları, servikojenik baş ağrıları orofasiyal bölgeye yansiyabilir yada burada ortaya çıkabilir, bu bölge de oluşan ağrılarda başa yansiyabilir ve kompleks klinik prezantasyonlar görülebilir. Orofasiyal bölge ağrıları, semptomatik benzerlik ve anatomik lokalizasyon nedeni ile birçok disiplinle ilişkilidir. Hastalara kesin tanı konulana kadar çok sayıda branş tarafından değerlendirilmekte, tanısız açıdan birçok görüntüleme ve laboratuvar incelemesi yapılmaktadır. Bu süreçte hastalara yanlış tanı ve tedaviler uygulanmaktadır. Orofasiyal ağrı yönetiminin daha iyi yapılabilmesi, multidisipliner yaklaşım ve tanı konusundaki fikir birliğini sağlayabilmek amacı geliştirilen ICOP (Uluslararası Orofasiyal Ağrı Sınıflandırması) 2019 yılında yayınlandı ve türkçe çevirisi yapıldı. Bu bölümde orofasiyal ağrılar değerlendirilirken, ICOP sınıflandırması baz alınmıştır.

Fasiyal ağrı orbitomeatal çizginin altında, kulak kepçelerinin önünde ve boynun yukarısındaki ağrı olarak tanımlanır.

¹ Doç. Dr., Ankara Dışkapı Yıldırım Beyazıt Eğitim ve Araştırma Hastanesi,

² Prof. Dr., Lokman Hekim Üniversitesi

İndometazin CUFPA 'da etkisizdir.

- D. Ağrının lokal herhangi bir nedenle açıklanamaması ile beraber klinik ve radyografik muayenelerin normal sonuç vermesi
- E. Başka bir ICOP veya ICHD-3 tanısına daha uygun olmaması.

Tedavi

İndometazin CUFPA'da etkisiz görünmektedir. Literatürde pregabalin, karbamazepin kullanımına yanıt veren vakalar bildirilmiştir.

KAYNAKLAR

1. Headache Classification Committee of the International Headache Society (IHS). The international classification of headache disorders, 3rd edition. Cephalalgia 2018 Jan; 38(1):1–211.
2. The Orofacial Pain Classification Committee: International classification of orofacial pain. 1st edition (ICOP). Cephalalgia 2020; 40: 129–221.
3. Benoliel R, May A, Svensson P. Uluslararası Orofasial Ağrı Sınıflandırması.1. baskı(ICOP). Çeviri: Yılmaz M, Özge A.(İstanbul:Nobel Tıp Kitapevleri,2021)
- 4 . Jeffrey A Crandall. An Introduction to Orofacial Pain. Dent Clin North Am.2018 Oct;62(4):511-523
5. Macfarlane TV, Beasley M, Macfarlane GJ. Self-reported facial pain in UK biobank study:prevalence and associated factors. J Oral Maxillofac Res. 2014 Jul;5(3):e2
- 6.Svensson P, Kumar A. Assessment of risk factors for orofacial pain and recent developments in classification: implications for management. J Oral Rehabil. 2016 Dec;43(12):977– 89.
7. Van Deun L, de Witte M, Goessens T , et al. Facial Pain: A Comprehensive Review and Proposal for a Pragmatic Diagnostic Approach. Eur Neurol.2020;83(1):5-16.
8. Friction J. Myofascial Pain: Mechanisms to Management. Oral Maxillofac Surg Clin North Am. 2016 Aug;28(3):289-311.
9. Bendtsen L & Fernández-de-la-Peñas C. The Role of Muscles in Tension-Type Headache. Curr Pain Headache Rep 2011;15:451–458
10. Fernández-de-las-Peñas C. Myofascial Head Pain. Curr Pain Headache Rep .2015 ;19: 28
11. Amasyalı SY, Dıraçoğlu D. Miyofasial Ağrı Sendromu Patofizyolojisinde Son Görüşler. Nobel Med. 2014; 10(2): 5-11
12. Feng J, Luo M, Ma J, et al. The treatment modalities of masticatory muscle pain a network meta-analysis. Medicine (Baltimore). 2019; Nov; 98(46): e17934.
- 13.Schiffman E, Ohrbach R, Truelove E, et al. Diagnostic criteria for temporomandibular disorders (DC/TMD) for clinical and research applications: recommendations of the International RDC/TMD Consortium Network* and orofacial pain special interest group. J Oral Facial Pain Headache 2014;28(1):6–27
14. Valesan LF, Da-Cas CD, Réus JC et al Prevalence of temporomandibular joint disorders: A systematic review and meta-analysis. Clin. Oral Investig. 2021. Feb;25(2):441-453.
15. C C Peck , J-P Goulet, F Lobbezoo, et al. Expanding the taxonomy of the diagnostic criteria for temporomandibular disorders. J Oral Rehabil 2014 Jan;41(1):2-23.
- 16.Maixner W, Diatchenko L, Dubner R, et al. Orofacial pain prospective evaluation and risk assessment study--the OPPERA study. J Pain. 2011 Nov;12(11 Suppl):T4-11.e1-2.

17. Stern I, Greenberg MS .Clinical assessment of patients with orofacial pain and temporomandibular disorders .Dent Clin North Am. 2013 Jul;57(3):393-404.
18. Ahmad M, Schiffman EL.Temporomandibular Joint Disorders and Orofacial Pain. Dent Clin North Am. 2016 January ; 60(1): 105–124
19. Alstergren P, Pigg M and Kopp S. Clinical diagnosis of temporomandibular joint arthritis. J Oral Rehabil 2018; 45: 269–281
20. List T , Jensen RH .Temporomandibular disorders: Old ideas and new concepts .Cephalalgia. 2017 Jun;37(7):692-704
- 21.Li DTS , Leung YY. Temporomandibular Disorders: Current Concepts and Controversies in Diagnosis and Management .Diagnostics (Basel). 2021 Mar; 11(3): 459.
- 22.Mitirattanakul S, Merrill RL. Headache impact in patients with orofacial pain. J Am Dent Assoc. 2006;137(9):1267–1274.
23. Gonçalves DA, Bigal ME, Jales LC, et al. Headache and symptoms of temporomandibular disorder: an epidemiological study. Headache. 2010;50(2):231–241
24. Gauer RL , Semidey MJ. Diagnosis and treatment of temporomandibular disorders .Am Fam Physician. 2015 Mar 15;91(6):378-86.
25. Kemp WJ 3rd, Tubbs RS, Cohen-Gadol AA..The innervation of the cranial dura mater: neurosurgical case correlates and a review of the literature. World Neurosurg. 2012 Nov;78(5):505-10.
- 26.DaSilva AF, Becerra L, Makris N, et al. Somatotopic activation in the human trigeminal pain pathway. J Neurosci 2002; 22: 8183–8192
27. Shoja MM, Oyesiku NM, Griessenauer CJ, et al. Anastomoses between lower cranial and upper cervical nerves: A comprehensive review with potential significance during skull base and neck operations, part I:Trigeminal, facial, and vestibulo-cochlear nerves. Clin Anat 2014; 27: 118–130
- 28.Sharav Y, Katsarava Z and Charles A. Facial presentations of primary headache disorders. Cephalalgia 2017;37: 714–719
29. Lambru G, Elias LA, Yakkaphan P.Migraine presenting as isolated facial pain: A prospective clinical analysis of 58 cases. Cephalalgia. 2020 Oct;40(11):1250-1254
- 30.AT Daudia , NS Jones Facial migraine in a rhinological setting. Clin Otolaryngol Allied Sci. 2002 Dec;27(6):521-5.
31. Peñarrocha M, Bandrés A, Peñarrocha M., et al. Lower-half facial migraine: a report of 11 cases.J Oral Maxillofac Surg. 2004 Dec;62(12):1453-6.
- 32.C Gaul , P S Sándor, U Galli, S et al. Orofacial migraine. Cephalalgia .2007 Aug;27(8):950-2.
- 33.Obermann M, Mueller D, Yoon MS, et al. Migraine with isolated facial pain: A diagnostic challenge. Cephalalgia 2007; 27: 1278–1282
34. Benoliel R, Sharav Y. Pain remapping in migraine to the orofacial region. Headache. 2009 Oct;49(9):1353-4.
35. Yoon M-S, Mueller D, Hansen N, et al. Prevalence of facial pain in migraine: a population-based study Cephalalgia. 2010 Jan;30(1):92-
- 36.Ziegeler C and May A. Facial presentations of migraine, TACs, and other paroxysmal facial pain syndromes. Neurology 2019; 93: e1138
- 37.Romero-Reyes M, Uyanik JM .Orofacial pain management: current perspectives. J Pain Res. 2014 Feb 21;7:99-115.
- 38.D. Y. Wei, D. Moreno-Ajona, T. Renton, and P. J. Goadsby .Trigeminal autonomic cephalalgias presenting in a multidisciplinary tertiary orofacial pain clinic. J Headache Pain. 2019; 20(1): 69.
- 39.Renton T. Tooth-related pain or not. Headache 2020; 60:235–246
40. Ziegeler C, Beikler T, Gosau M, et al. Idiopathic Facial Pain Syndromes Dtsch Arztebl Int. 2021 Feb 12;118(6):81-87.
- 41.Benoliel R, Sharav Y, Haviv Y, Almozni G. Tic, triggering, and tearing: From CTN to SUNHA. Headache. 2017;57:997-1009
- 42.Bahra A, May A, Goadsby PJ. Cluster headache: a prospective clinical study in 230 patients with diagnostic implications. Neurology 2002;58:354–61.
- 43.Bahra A, Goadsby PJ. Diagnostic delays and mis-management in cluster headache. Acta Neurol Scand 2004: 109: 175–179
- 44.C Gaul, A R Gantenbein, U W Buettner, et al .Orofacial cluster headache. Cephalalgia. 2008 Aug;28(8):903-5.
- 45.Groenke BR, Daline IH, Nixdorf DR. SUNCT/SUNA: Case series presenting in an orofacial pain clinic .Cephalalgia. 2021 May;41(6):665-676
- 46.Ziegeler C, Wasiljeff K, May A. Non-dental orofacial pain in dental practices: diagnosis, therapy and self-assessment of German dentists and dental students. Eur JPain 2019;23:66–71
- 47.Ramusino, M., Perini, G., Antonaci, F., & Costa, A. The Treatment of Trigeminal Autonomic Cephalalgias: An Overview. Journal of Oral & Facial Pain and Headache. 2019 Winter;33(1):89-104
- 48.Duggal AK , Chowdhury D.SUNCT and SUNA: An Update Neurol India. Mar-Apr 2021;69 (Supplement):S144-S159.
- 49.Benoliel R, Birman N, Eliav E, et al. The International Classification of Headache Disorders: accurate diagnosis of orofacial pain?. Cephalalgia. 2008 Jul;28(7):752-62.

50. Nasri-Heir C, Zagury JG, Thomas Det al. Burning mouth syndrome: Current concepts. *J Indian Prosthodont Soc.* 2015 Oct-Dec; 15(4): 300–307
51. Lauria G, Majorana A, Borgna M, et al. Trigeminal small-fiber sensory neuropathy causes burning mouth syndrome. *Pain.* 2005;115:332–337.
52. Eliav E, Kamran B, Schaham R, et al.. Evidence of chorda tympani dysfunction in patients with burning mouth syndrome. *J Am Dent Assoc.* 2007;138:628–33.
53. Nasri-Heir C, Gomes J, Heir GM, et al. The role of sensory input of the chorda tympani nerve and the number of fungiform papillae in burning mouth syndrome. *Oral Surg Oral Med Oral Pathol Oral Radiol Endod.* 2011;112:65–72
54. Feller L, Fourie J, Bouckaert M, et al. Burning Mouth Syndrome: Aetiopathogenesis and Principles of Management. *Pain Res Manag.* 2017; 2017: 1926269
55. Benoliel R, Gaul C: Persistent idiopathic facial pain. *Cephalalgia* 2017; 37: 680–91
56. Gerwin R. Chronic Facial Pain: Trigeminal Neuralgia, Persistent Idiopathic Facial Pain, and Myofascial Pain Syndrome—An Evidence-Based Narrative Review and Etiological Hypothesis *Int J Environ Res Public Health.* 2020 Oct; 17(19): 7012.
57. Zakrzewska JM. Chronic/Persistent Idiopathic Facial Pain. 2016 Jul;27(3):345-51
58. Tu TTH, Miura A, Shinohara Y, et al. Pharmacotherapeutic outcomes in atypical odontalgia: determinants of pain relief. *J Pain Res.* 2019 Feb 27;12:831-839.
59. Baad-Hansen L. Atypical odontalgia – pathophysiology and clinical management. *J Oral Rehabil.* 2008;35(1):1–11.
60. Melis M, Secci S. Diagnosis and treatment of atypical odontalgia: a review of the literature and two case reports. *J Contemp Dent Pract.* 2007;8(3):81–89